
Broj/Број: 01/6а-50-3-6-7/12
Сарајево/Sarajevo, 23. 6. 2012.

IZVJEŠĆE

s tematske sjednice pod nazivom „Položaj Romkinja u zakonima, politikama i praksi, prezentacija izvještaja NVO-a *Prava za sve* i ICVA o nasilju nad Romkinjama u obitelji“, održane 6. lipnja 2012.

I. Tematsku sjednicu organiziralo je Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, uz potporu Misije OEES-a u BiH.

Cilj tematske sjednice bio je ukazati na položaj Romkinja i probleme s kojima se susreću, kao i ulogu institucija u ovome području.

Na sjednicu su pozvana državna i entitetska povjerenstva za ravnopravnost spolova i povjerenstva za ljudska prava, *gender* institucionalni mehanizmi, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, kao i predstavnici vijeća nacionalnih manjina u PSBiH, Parlamentu FBiH i NSRS-u kao i Odbora za Rome pri VMBiH, te međunarodnih organizacija: OEES-a, *UN Women* i UNDP-a.

Pozivu su se odazvali predstavnici: Povjerenstva za jednakopravnost spolova Doma naroda Parlamenta FBiH, Povjerenstva za ljudska prava Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, Agencije za ravnopravnost spolova BiH, Gender centra Vlade Republike Srpske, *CARE Internationala* (in North West Balkans), OEES-a, *UN Women*, USAID-a, NVO-a *Icva*, NVO-a *Prava za sve*, NVO-a *Kali Sara* i NVO-a *Bolja budućnost*.

II. Sjednicu su, u ime organizatora, otvorili Niko Lozančić, predsjedatelj Povjerenstva, i Richard Williams, ravnatelj Odjela za ljudsku dimenziju Misije OEES-a u BiH. Sjednicu je moderirao Davorin Semenik, tajnik Povjerenstva.

U prvome dijelu sjednice Amna Muharemović, voditeljica ureda *UN Women* u BiH, predstavila je aktivnosti toga ureda po pitanju suradnje s institucijama i nevladinim organizacijama u BiH radi poboljšanja položaja Romkinja.

Nakon toga je predstavница Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Hedina Sijerčić upoznala sudionike tematske sjednice s nadležnostima ovoga ministarstva i primjeni strateških dokumenata iz područja ostvarivanja i zaštite prava ove nacionalne manjine u BiH.

Na kraju prvoga dijela je Fermin Cordoba, voditelj Odsjeka za ekonomska i socijalna prava i jednakost Misije OEES-a u BiH, dao ocjenu stanja ali i naglasio moguće pravce djelovanja kada je u pitanju poboljšanje položaja Romkinja, kako to vidi ova međunarodna organizacija.

III. U drugome dijelu sjednice odžane su tri prezentacije, i to:

- *Stvarnost Romkinja u BiH*, Indira Bajramović (Bolja budućnost)
- *Odgovor politika za ravnopravnosti spolova i zaštitu od nasilja u obitelji na položaj Romkinja u BiH*, Fedra Idžaković (Prava za sve)
- *Ravnopravnost Romkinja u postojećim politikama za integriranje Roma – revizija politika na osnovama EU*, Sanela Bešić (Kali Sara).

IV. U završnome dijelu obavljena je rasprava u kojoj su sudionici iskazali potrebu za odlučnijim provođenjem mjera za poboljšanje položaja Romkinja, te podržali predstavljene preporuke u prethodnome dijelu sjednice kako slijedi:

P R E P O R U K E

1. Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) održalo je 6. 6. 2012. tematsku sjednicu pod nazivom “Položaj Romkinja u zakonima, politikama i praksi, prezentacija izvješća NVO-a *Prava za sve* i ICVA o nasilju nad Romkinjama u obitelji”. Cilj tematske sjednice bio je ukazati na položaj Romkinja i probleme s kojima se susreću, kao i na ulogu institucija u ovome području. Sjednici su bili nazočni predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, entitetskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, *gender* institucionalnih mehanizama, nevladinih organizacija *Prava za sve*, ICVA, *Bolja budućnost* i *Kali Sara*, te međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini.
2. Na tematskoj sjednici članovi Povjerenstva upoznati su o višestrukoj diskriminaciji Romkinja koju trpe kao žene ali i kao pripadnice ove nacionalne manjine, te o nasilju kojemu su izložene u obitelji.
3. Na temelju obavljene rasprave Povjerenstvo zaključuje da je unapređenje rodne i manjinske ravnopravnosti Romkinja ključni preduvjet za ostvarivanje temeljnog ljudskog prava Romkinja na ravnopravan tretman pred zakonom.
4. Vijeće ministara BiH, a posebice Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u suradnji s nadležnim entitetskim ministarstvima, Agencijom za ravnopravnost spolova i centrima za ravnopravnost spolova, trebaju započeti postupak izmjene i dopune Strategije za rješavanje problema Roma iz 2005. godine, kao i revidirati Akcijski plan rješavanja problema Roma u područjima zapošljavanja, stanovanja i zdravstvene zaštite iz 2008. godine i Akcijski plan o obrazovnim potrebama Roma iz 2004. godine odnosno revidirati Akcijski plan iz 2010. godine, na temelju postavljenih smjernica Europske unije o nacionalnim strategijama za integriranje Roma, kako bi se pitanje ravnopravnosti spolova i prava Romkinja na učinkovit i provediv način integriralo u postojeće dokumente. Prilikom izmjena i dopuna ovih

dokumenata, potrebno je uvrstiti stavove i mišljenja čelnica Romkinja. Usvojene politike moraju biti podržane odgovarajućim sredstvima kako bi se osigurala primjena tih dokumenata u praksi.

5. Agencija za ravnopravnost spolova i entitetski *gender* centri trebali bi obaviti dodatnu raspravu sa ženskim romskim organizacijama i stručnjakinjama iz odgovarajućih područja o donošenju posebne strategije za unapređenje prava Romkinja, s težištem na prioritarnim područjima, pri čemu treba uzeti u obzir sadašnje aktivnosti ženskih romskih udruga na izradi njihove strategije i kako integrirati unapređenja ravnopravnosti Romkinja u novi Gender akcijski plan.
6. Pozivaju se političke stranke da u stranačka tijela uključe i predstavnike romske populacije te da formuliraju stranačke programske ciljeve i politike za smanjenje socijalne isključenosti romske populacije, osobito Romkinja. Trebaju učiniti dostupnima politike za smanjenje socijalne isključenosti romske populacije, osobito na lokalnim razinama, te pokrenuti socijalni dijalog o relevantnim politikama kojima kane unaprijediti sudjelovanje Romkinja u javnom političkom životu.
7. Naročito treba utvrditi i osigurati financijsku potporu za specifične programe edukacija Romkinja o zakonima koji se odnose na ravnopravnost spolova i nasilje nad ženama. Potrebno je snažno medijski promicati pitanje položaja Romkinja u BiH, kao i aktivnosti ženskih romskih nevladinih organizacija u borbi protiv obiteljskog nasilja i borbi za bolji položaj Romkinja u obitelji, zajednici i bh. društvu.
8. Bosna i Hercegovina treba potpisati i ratificirati Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, u kojoj se razrađuju temeljni standardi za učinkovito sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama, uključujući i obiteljsko nasilje.
9. Entitetska parlamentarna povjerenstva za ravnopravnost spolova trebaju provesti javnu raspravu o primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, kao i drugih zakona primjenjivih u slučajevima obiteljskog nasilja, te podzakonskih akata kojima se uređuje primjena tih zakona a naročito zaštitnih mjera. Osigurati punu primjenu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji u oba entiteta korištenjem postojećih kontrolnih mehanizama i praćenjem primjene zakona.
10. O ovim zaključcima upoznati povjerenstva za ravnopravnost spolova na entitetskim razinama zakonodavne vlasti, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, *gender* institucionalne mehanizme u izvršnoj vlasti, kao i sudionike tematske sjednice.

Nakon rasprave predsjedatelj Povjerenstva u završnoj se riječi zahvalio sudionicima na iskazanome interesu za ovu temu. Najavio je da će Povjerenstvo na sljedećoj sjednici

razmotriti izvješće s tematske sjednice i odlučiti o prihvaćanju predloženih preporuka, te ih uputiti nadležnim institucijama i sudionicima sjednice.

TAJNIK POVJERENSTVA

Davorin Semenik